

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHelsea 3—3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3—3878

NO. 144. — STEV. 144.

NEW YORK, FRIDAY, JUNE 21, 1935. — PETEK, 21. JUNIJA 1935

VOLUME XLIII. — LETNIK XLIII.

ITALIJA PRETI Z IZSTOPOM IZ LIGE NARODOV

VELIKO RAZBURJENJE ZARADI MORNARIŠKE POGODBE MED ANGLEŠKO IN NEMŠKO VLADO

Anglija je povabila v London zastopnike Francije, Italije in Rusije ter hoče z njimi razpravljati kakor z Nemčijo. — Francosko časopisje napoveduje konec francosko angleški solidarnosti. — Italija bo najbrž sledila vzgledu Japonske in Nemčije.

RIM, Italija, 20. junija. — Soglasno s poročili, ki so dospela iz zanesljivih virov, bo Italija sledila vzgledu Japonske in Nemčije ter bo izstopila iz Lige narodov, ako se bo svet Lige narodov vmešal v italijansko-abesinski konflikt.

Ta pretnja je bila izrečena v visokih vladnih krogih, ko je dospelo iz Zeneve poročilo, da se je sklicala Abesinija v svojem novem protestu proti Italiji na 10. člen Ligin zakonodaje, ki določa, da morajo vse članice Lige narodov svečano obljubiti, da bodo uvaževale neodvisnost in nedotakljivost meja ostalih držav.

Danes sta dva nadaljna razvoja povečala napetost med Italijo in Abesinijo.

Italijanski zunanji urad je dobil poročilo, da je neki abesinski letalec v Addis Ababi strgal s poslanikovega avtomobila italijansko zastavo ter da je italijanski poslanik vložil proti temu odločen protest.

Poloficijelno glasilo italijanske vlade "Giornale d'Italia" pravi v svojem uvodniku, naj bi bila Abesinija izbacena iz Lige narodov, ker ni izpolnila določb, pod katerimi je bila sprejeta v njo.

Italijanska vlada vztraja na stališču, da Liga narodov nima nobene pravice baviti se z italijansko-abesinsko zadevo.

— V tem slučaju gre za vprašanje, — izjavlja italijanski zunanji urad, — ki ga mora Italija na temelju svoje neoporečne pravice sama rešiti.

LONDON, Anglija, 20. junija. — Ko je enkrat Anglija sklenila z Nemčijo mornariško pogodbo in s tem dobila kontrolo nad nemško mornarico, bo na isti način sklenila tudi z drugimi evropskimi državami pogodbe, ki bodo tvorile podlago za nameravano mornariško konferenco, ki bo najbrže jeseni v Londonu in na katero bodo povabljene tudi Združene države in Japonska.

Anglija ne mara izgubljati časa. Stotnik Anthony Eden bo šel v Pariz, kjer bo z ministrskim predsednikom Lavalom razpravljalo o mornariškem vprašanju in drugih političnih zadevah. Pozneje pa bodo Francija, Italija in Rusija poslale v London svoje zastopnike, ki se bodo z Angleži posvetovali o vseh mornariških zadevah.

Anglija pa ne mara skupne konference več držav, temveč bo razpravljala o tem vprašanju posamezno z vsako državo, kakor je to storila z Nemčijo.

Poglaviti namen Edenovega potovanja v Pariz je prepričati francosko vlado, da Anglija ne misli zapustiti svojih zaveznic. Eden bo tudi skušal ovreči mnenje, da je Anglija ovrгла versaillesko mirovno pogodbo s tem, da je z Nemčijo sklenila mornariško pogodbo, po kateri je Nemčiji dovoljeno imeti bojno mornarico, kar versailleska pogodba prepoveduje. Anglija zavzema stališče, da so vojaške določbe mirovne pogodbe že razveljavljene, ker se je Nemčija svojevolsjno oborožila. — Poleg tega pa bo Eden tudi skušal Lavalu dokazati, da je bilo boljše z Nemčijo skieniti pogodbo, po kateri je nemška sila na morju določena in omejena, medtem ko bi se Nemčija brez take pogodbe mogla oborožiti po svoji volji.

Jugoslovanski kabinet je odstopil

SENAT ZAVRAČA VSE DODATKE POSL. ZBORNICE

Konferenčni odsek obeh zbornic bo skušal uglasiti nesoglasja. — Proti privatnim penzijskim blagajnam.

Washington, D. C., 20. jun. Zvezni senat je odločno zavrnil vse dodatke k Wagnerjevi predlogi, ki so bili odobreni v poslanski zbornici.

Predloga, ki jamči delavcem kolektivna pogajanja, ki odpravlja kompanijske unije in ustvarja posebno oblast, katera naj bi reševala mezdne spore, je bila sedaj predložena konferenčnemu odseku obeh zbornic.

V konferenčnem odseku sta poleg drugih tudi senator La Follette in senator Borah.

Upati je, da bo konferenčni odsek kmalu uravnal vsa nesoglasja ter da bo predsednik predložil že prihodnji teden podpisal.

Nadalje bo prišla pred konferenčni odsek obeh zbornic predloga za socialno zaščito, ki je bila večeraj sprejeta v senatu s 76 proti 6 glasovom. Senat ji je dodal določbo, naj bi ostale privatne penzijske blagajne tudi vohode v veljavi.

Nasprotniki te določbe pravijo, da bi v tem slučaju dajali podjetniki delo le mladim delavcem, dočim bi bili stari delavci navezani na zvezno podporo.

NAZLI NE ZAPUSTE DUNAJA

Dunaj, Avstrija, 20. junija. Avstrijska vlada obhaja danes drugo obletnico odprave narodno-socialistične stranke, navzlic dolgi prepovedi pa mora vlada še vedno ostro nastopati proti narodnim socialistom. V Solnogradu je bilo aretiranih 7 častnikov tamošnje garnizije, ker so bili v zvezi z narodnimi socialisti. Oblasti celo pazijo na šolske otroke in pred kratkim je bilo iz raznih mladinskih organizacij odstranjenih kakih 1000 otrok, ker so oblasti dvomile nad njihovim patriotizmom. Čiščenje v raznih uradih se nadaljuje in v zadnjih 24 urah je bilo 60 oseb aretiranih.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

PARIZ, Francija, 20. junija. — Z obžalovanjem in celo z ogorčenjem zatrjuje francosko časopisje, da je sled angleško-nemške mornariške pogodbe končana angleško-francoska solidarnost in skupna fronta, ki je bila postavljena v februarju v Londonu ter pozneje v Stresi in Zenevi.

Časopisje pravi, da tudi obisk stotnika Edena ne more premeniti francoskega javnega mnenja.

POLITIKA NI ZA ČASTNIKE

Admiral Stirling je dobil ukor zaradi članka o Rusiji. — O zunanjem položaju ima pravico razpravljati samo kongres in predsednik.

Washington, D. C., 20. jun. Tudi mornariški tajnik Swanson pazno gleda na resni razvoj na Daljnem Iztoku in v Evropi, toda na konferenci častnikarskih poročevalcev ni hotel povedati svojega osebnega mnenja ter je poleg tega še povdaril, da je mornariškim častnikom naročil, da ne razpravljajo v javnosti o kočljivih mednarodnih zadevah. Do tega koraka se je odločil vsled članka o Rusiji admirala Yates Stirlinga, poveljnika brooklynske ladjedelnice. — Swanson je rekel, da je smatral za svojo dolžnost, da je opomnil admirala Stirlinga, da se ne meša v zunanje zadeve, ki po ustavi spadajo v področje kongresa in predsednika.

Swanson je tudi zamolčal svoje mnenje glede angleško-nemške mornariške pogodbe in glede položaja, ki je nastal vsled te pogodbe. Povedal pa je, da bo mornariški department od kongresa zahteval, da mu dovoli sredstva, s katerimi bo mogoče stare bojne ladje nadomestiti z novimi, katere bo treba prijeti graditi, kakor hitro bo potekla washingtonska pogodba.

Glede članka admirala Stirlinga je rekel Swanson, da takega članka ne bi smel pisati admiral in da bo zahteval, da je vsak sličen članek, predno je objavljen, njemu predložen v pregled.

RIM ALI SMRT

Brata George in Alfred Monteverde, ki nameravata potoleti iz New Yorka v Rim, samo čakata na ugodno vreme v hotel Half Moon na Coney Islandu. "Rim ali smrt!" je njuno geslo in imata pri sebi steklenico strupa, ki ga bosta zavžila, ako njun aeroplan pade v morje.

V istem hotelu čaka na prvo priložnost, da poleti v Kanas v Litvi poročnik Felix Waitkus. S seboj pa ne bo vzel strupa, ker je oženjen.

DELAVSKI NEMIRI V CAROLINI

V Union City, S. C., je bil ustreljen en delavec in en policist. — V Milwaukee stavkajo razvažalci mleka.

Do novih stavkarskih nemirov je prišlo v Union City, S. C., kjer stavkajo tekstilni delavci. Tovarniški policisti so streljali na delavce pri Monarch Mills. Pri tem sta bila ubita en delavec in en policist. Uvedena je bila preiskava, ki bo dognala, ako ni ravnatelj tovarne dal policiji povelja streljati. Gubernor Olin D. Johnston je prišel v Union City, da poravnava stavko.

Komisija za poravnavo stavke uslužbencev poulične železnice v Omaha, Neb. je že pričela posloovati. Tudi gubernor Cochran je bil povabljen, da se udeleži konference.

Pri stavki razvažalcev mleka v Milwaukee, Wis. je prišlo do krvavih spopadov. Šest stavkarjev je bilo zaradi nasilstva aretiranih. Velika silarina, ki je na leto pridelala 7,000,000 funtov mleka, je zaprta.

Ko je v sredo parnik "Manhattan" s 1080 potniki imel odpluti iz newyorškega pristanišča, so nenadoma zastavkali radio operatorji. Odhod parnika se je zakasnil za pet ur in pol. Parobrodna družba je samo začasno ugodila njihovim zahtevam, toda pogajanja se bodo pričela, ko se parnik zopet vrne v New York.

V Sioux Falls, S. D. je gubernor Tom Berry pričel pogajanja z uslužbenci pri Morrell Packing Company, da odvrne stavko.

V Vancouver se stavka nadaljuje in položaj je skrajno resen. V torek je bilo pri spopadu delavcev s policijo na obeh straneh mnogo ranjenih. Mestni župan vrača kridvo za stavko na komuniste in zagotavlja, da bo v mestu vzdrževal red.

POVODENJ V MEHIKI

Mexico City Mehika, 20. junija. — V Chimalpa, 20 milj od glavnega mesta, je v povodnji utonilo 21 oseb.

IZGNANI POLJAKI SE BRANJO

Pariz, Francija, 19. junija. Več sto poljskih delavcev, ki sa oblegali svoje konzulate v s francosko policijo v velikem protestu proti vladni dredbi, da morajo vsi tuji delavci zapustiti deželo, da domačini dobe delo. Deset policistov je bilo ranjenih, 16 Poljakov pa je bilo aretiranih.

VLADIMIRJA MAČKA DOLŽE ROVARJENJA PROTI DRŽAVI

BEOGRAD, Jugoslavija, 20. junija. — Ministriški predsednik Bogoljub Jeftić je odstopil. Z njim vred so odstopili vsi člani njegovega kabineta. Povod temu koraku je dalo vprašanje, kdo je pravzaprav odgovoren za umor kralja Aleksandra. Neki poslanec je v skupščini očital hrvatskemu voditelju dr. Mačku, da je bil soudeležen pri atentatu oziroma da je vedel zanj. Ker Jeftić ni poslanca dovolj ostro zavrnil, sta najprej odstopila dva hrvatska ministra. Njima je pa sledil Jeftić z ostalimi ministri.

KAZNENCI SO SE SLEDNIČ UDALI

Zaradi obrnjenih veteranic so se morali uporni kaznenci udati. — Škoda znaša \$25,000.

Lansing, Kans., 20. junija. Okoli 40 kaznencev, ki so bili kolovodje kaznencev, ki so se uprli in globoko pod zemljo držali 11 paznikov, bo kaznovanih s samotnimi celicami. Tako kazen je odločil kaznilniški ravnatelj Lacey Simpson. Po 21-urni stavki so se kaznenci podali in so bili zopet odpeljani v zapor. Nikdo ni bil poškodovan, niti mule, ki v rovi vlečejo vozičke za premog. Toda škoda, ki so jo uporniki povzročili, znaša okoli \$25,000.

Državna oblast je Simpsonu dala pravico, da sam določi kazen za uporne kaznence. Simpson je rekel, da ni izpolnil zahtev kaznencev, ki so zahtevali, da je odpuščen kaznilniški zdravnik, da dobijo boljše hrano in da uporniki ne bodo kaznovani.

Upor kaznencev je zlomil ravnatelj rudnika Robert Murray, ki je šel v rudnik, da bi se z uporniki pogajal. Ko je prišel zopet iz rova, je dal povelje, da se veterince v rovu obrnejo. To je imelo za posledico, da so veterince dim, ki je prihajal od zažgane krme, gnale nazaj v rove. Kaznenci so postali krotki, ko so pričeli vdihavati dim. Prišli so iz rova in so se brez vsakega odpora pustili zapreti. Nato pa so prvič po 24 urah dobili zopet jesti.

Ravnatelj Simpson je takoj uvedel preiskavo, da dožene, kdo so bili voditelji. Simpson pravi, da je bila večina med 347 kaznenci prisiljena k upornosti.

Največjo škodo so napravili s tem, da so razbili dva motorja, ki sta veljala \$5000. Poleg tega pa so zažgali vozove, krmo za mule, deske in stebre. Kot pravi Simpson, bodo morali kaznenci škodo odslužiti.

Advertise in "Glas Naroda"

Beograd, Jugoslavija, 20. junija. — Narodna skupščina ostro obsoja opozicijski blok dr. Vladimirja Mačka in že prejšnji teden je bil stavljen predlog, da vlada razveljavi mandate hrvatskih poslancev, ki se ne marajo udeleževati sej narodne skupščine.

V svojem govoru pa je v sredo priporočil poslanec Banić, da vlada popolnoma prelomi s hrvatskimi pristaši dr. Mačka. Banić je rekel, da ena tretina jugoslovanskega naroda nasprotuje edinstvu dežele. Dr. Mačka je dolžil, da je pod vplivom dr. Svetozara Pribičevića, ki živi kot begunec v Parizu in ki je bil v zvezi s hrvatskimi ekstremisti, ki so izdelali načrt za umor kralja Aleksandra. Banić je rekel, da je hotel dr. Maček odcepiti Hrvatsko od Jugoslavije.

Ravno tako je Banić napadal zagrebskega nadškofa dr. Bauera ter je pozival vlado, da brezobzirno nastopi proti onim, ki rujejo proti edinstvu dežele.

Hrvatje pričakujejo, da bo vlada izdala ostre odredbe proti opoziciji. In neko poročilo pravi, da želi vlada dobiti diktatorsko moč.

POVODNJI NA ZAPADU

Chicago, Ill., 20. junija. — Zaradi velikih nalivov so na mnogih krajih Arkansasa in Texasa nastale poplave. Blizu Van Buren, Ark. so popokali jezovi. Voda je zalila 150,00 akrov rodovitnega polja.

Reka Arkansas narašča. V Wharton, Tex. stoji 50 hiš črncev pod vodo.

V Fairmont, Wis. plavajo tam, kjer je bilo rodovitno polje, racer. Mnogo velikih nalivov je bilo po državah vzhodno od Mississippija, toda razun v državah Arkansas in Texas, od nikoder ne poročajo o poplavih.

Zadnji mesec so bilke na več krajih osrednjega zapada velike povodnji, ki so zahtevale 175 človeških življenj. Škoda pa cenijo na \$26,000,000.

ZAHVALA ZA POSREDOVANJE

Washington, D. C., 20. jun. Paragvajski in bolivijski poslanik sta se v Beli hiši zahvalila ameriški vladi za posredovanje v sporu zaradi Gran Chaco.

"Glas Naroda"
 Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 (A Corporation)
 Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.
 Place of business of the corporation and address of above officers:
 215 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
 (Voice of the People)
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto v celni pošti	Za New York na celo leto \$7.00
Kanada	Za pol leta \$3.50
Na pol leta	Za inostranstvo na celo leto \$7.00
Na četrt leta	Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00
 Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.
 Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče namani, da hitreje najdemo naslovnika.
 "GLAS NARODA", 215 W. 18th Street, New York, N. Y.
 Telephone: CHelsea 2-3774

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOBUČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELENE.

— V Little Falls, N. Y., je prejšnje teden umrla rojakinja Ana Rupnik. Podvrkla se je težki operaciji, ki jo je navidez srečno prestala, naenkrat se ji je pa obrnilo na slabše. Pokojnica je bila sestra Franka Čuka, ki je umrl za pljučnico 25. aprila. Stara je bila 37 let.

17. junija ob 7. uri je umrl v Clevelandu Michael Stepic, v starosti 75 let. Pokojni je bil doma iz vasi Brezje, sv. Križ pri Kostanjevici, kjer zapuščena sestra, V Ameriki se je naselila z ženo in hčerjo pred 24. leti. Zapuščena edino hčer; soproga pa mu je umrla pred dvema leti in pol.

— V starosti 44 let je preminula v Clevelandu Ana Nemeec, rojena Kromar, doma iz vasi Otizar, okraj Dulje na Primorskem, kjer zapuščena brata in sestro. V Ameriki je bivala 28 let.

— John Gornik, glavni tajnik C. D. Z. v Clevelandu, je opazoval že zadnjih 15 dni, da mu manjka dnevno dva do tri kvorte mleka, katerega so mu dostavljali slovenski mlekarji v zgodnjih jutranjih urah za njegovo številno družino. Sklenil je, da prime tatu. V ponedeljek zjutraj ob pol štiri je šel na stražo. Videl je mlekarja, ki je prinesel mleko, in kmalu potem je prišel tudi tat, ki je pograbil dva kvorta, ju stisnil v malho in pobegnil z mlekom, John Gornik pa za njim z gorjaco. Tat, katerega Gornik dobro pozna, je bil že na 62. cesti pri Modie groceries, ko je John zavil okoli vogala. K sreči je bil neki policist v bližini, ki je nato skupno z Gornikom nadaljeval lov za tatom, katerega so prijeli v bližini New York-Central proge. Tat je bil tako predrzen, da je hotel Gornika udariti z ukradenim steklenico mleka, da ga ni policist pravočasno prijel za komat. Tatu so potem peljali na policijsko postajo, kjer je Gornik lumpa lepo vprašal, če namerava v bodoče opustiti svoj nečedni posel. Tat je odgovoril, da nima z Gornikom ničesar opraviti, pač pa s policijo. Policijski kapitan je nato odredil, da se tatu zapre in pošlje ob 9. uri na sodnijo, kjer se bo moral zagovarjati. Gornik je šel zjutraj ob 9. uri na sodnijo, toda zadeva sploh in bila na sodnijskem zapisniku. Ves začuden vpraša policista na glavni policijski postaji in sodniji, kje bi mogel dobiti informacijo. Policist ga je pa po policijsko nahlulil, da on ni tam, da bi vsakemu dajal informacije. Gornik se je zahvalil za vljudnost. Dognalo se je pozneje, da je policija na 13. precinktu svojevoljno izpustila tatu.

Iz Slovenije.

Dr. Oton Feticch 50-letnik.

Odlični javni delavec odvtenik dr. Oton Feticch je dosegel te dni 50 let starosti. Dr. Feticch je bil rojen 1. junija 1885 v Ljubljani. Gimnazijo je študiral v domačem mestu, nakar je odšel na pravno fakulteto dunajske univerze. Tamkaj se je udejstvoval zlasti v Akademskem društvu "Sloveniji" ter je v letih 1906 in 1907 urejeval tudi glasilo narodno radikalnega dijaštva "Omladino". Jubilat se je že zgodaj navdušil posebno za prosvetno delo. Leta 1905 je postal predsednik Akademskega prosvetnega društva "Prosveta" v Ljubljani. Po dokončanih univerzitetnih študijah je nastopil konopietsko mesto v pisarni dr. Frana Novaka v Ljubljani, nakar je leta 1916 odprl lastno odvetniško pisarno. Politično je jubilat vedno dosledno deloval v naprednem in nacionalnem duhu. L. 1929 je prišel v občinski svet in je bil kmalu po izvolitvi izbran v upravo Splošne malozvezniške družbe, katere predsednik je že šesto leto.

Iz Jugoslavije.

Čuden učinek strele.

V Desiniču na Hrvatskem, v kraju, ki je Slovincem znan iz celjske zgodovine po Veroniki Desiniški, se je prigodil te dni ta-le čuden primer:

Pripravljal se je nevilhta, bliskalo se je in grmelo. Ljudje so bežali pod streho. Iz gozda pri Jelenjaku je bil na poti domov voz drv. Ob prvem nalivu je voznik zavil pod kozolec Ivana Antoliča. V tem trenutku je udarila strela v kozolec in na mestu ubila dve, takisto tankaj se nahajajoči kravi. Kmetu, ki jih je imel na vrvi, se ni ničesar zgodilo. V hlev, ki je bil pod isto streho, je tako nato tudi udarila strela, ki je ubila v hlevu se nahajajočo kravo in kobilo. Dve poleg stoječi osebi je strela vrgla na tla, da sta se onesvestili. Gospodarja je električni tok vrgel ob zid, da je dobil neznatne poškodbe na glavi, sicer pa se mu ni ničesar zgodilo. Prav tisti hip prag hleva cestar Miha Zubak, iščečo zavetja pred nevihto. V tem momentu je počilo, kakor da bi izstrelil velikanski top, in električna iskra je šnila v ubogega cestarja. Raztrgala mu je obleko, razparala čevljev na desni in razečfrala čevljev na levi nogi, a možu se ni zgodilo ničesar drugega, kakor da je bil par minut omoten.

Peter Zgaga

PREJATELJ PAVLE.

Zadnjič sem bil omenil mojega prijatelja Pavleta Zalaznika, s katerim sva bila skoro deset let sosedla v državi New Jersey. Krepak in širokopleč možak, srednje postave in izredno močne besede. Lasje so mu osiveli, mogoče od dela, mogoče od druge stvari. Ali je pa take nature, ne vem. Tridesega julija bo praznovala tridesetletnico svoje poroke. Sedaj pa sami izračunajte, koliko je star. Po postavi in obnašanju bi mu jih človek polovico manj prisodil, kot pa pravi, da jih ima na plečih. Vse kaže, da bo dočakal starost svojega očeta, ki je v starosti devetdesetih let zadnjič slišal zvon iz stolpa svetega Pavla na Vrhniku in se šele nato poslovil s tega sveta.

Dokler je bil v New Jersey, je vršil kovaška dela menda pri Erie železnici, nakar se je vsega skupaj naveličal in kupil s svojo življenjsko družico gospo Mary prijazen dom v Elk Creek, N. Y. Zdalj imata, po čemer sta hrepnela: lično hišico, za njo petdeset akrov zemlje, pred hišico pet ali šest visokih dreves, mimo vodi državna cesta, kraj ceste pa teče potoček, po katerem švigajo postvri.

Ima dve kravici in menda tudi dva prašička, v kleti pa vsakovrstne stvari za grlo in zelodec. — No, če je tako, pa človek že rine naprej.

Ko sva se z Mr. Kerzičem pripeljala k njegovi farmi, je baš kosil. Kličeva enkrat, dvakrat, pa se je šele na tretji klic ozrl. Dolgo me je gledal, predno me je spoznal.

Pravijo, da me po par letih ni mogoče tako hitro spoznati, ker sem se baje zredil, toda po mojem mnenju so to le zlobni jeziki.

Kosa mu je padla iz rok, z obema rokama je tlesknil po kolensih in me pozdravil: — O, ti prmojduš!

S to pristno in menda edino slovensko kletvico ima Pavle navado izražati svoje veselje, žalost, prenečenje in jezo, če bi bil kdaj jezen, pa ni.

Ko smo se nekoliko pokrepčali, se je bilo treba podati na pot. Mary je rekla, da bo opoldne kosilo in da moramo biti točno do polдне doma. Res smo bili doma, pa ne opoldne, pač pa malo po deseti uri zvečer. Zamere ni bilo posebnih, ker se to zgodi kvečjemu enkrat vsake kvatre.

Nato smo sedli v Pavletovo karo. Pavle ima namreč tudi karo, o ti prmojduš! In Pavle je rekel, da bo sam drajal, o, ti prmoj...

Pavleta kot drajverja namreč se nisem imel časti poznati. Res je imel že pred deseti leti v New Jersey karo in tudi lajsens je nekako pod roko pofračnil, vozili so pa drugi namesto njega.

Kakor veste, so ceste po deželi tlakovane in silno ozke. Komaj, da se dve kari srečata ali vozita vstric. Sredi se vije bela črta, ki kaže vozaču, do kje seže njegova vozica.

Sprva je vozil Pavle bolj pri kraju, kjer je še za par pedij prostora. Kmalu je pa močna Masletova kaplja začela razgrevati kri in delati korajžo. Začel je tako voziti, da je levo kolo vozilo tik ob črti. Če nam je pridivjal velik truck nasproti, se ni hotela Pavletova kara niti za las umakniti.

— Nekoliko bolj na desno, Pavle, — sem ves trepetajoč prigovarjal, on mi je mirno tolmačil postavo:

— Ta stran ceste je moja, druga stran ceste pa njegova. Na tej strani nima nobene pravice.

— Pa če bi ti slučajno zavil za dva inča bolj proti levi in on, ki pride z nasprotne strani tudi za dva inča proti levi, kaj pa potem?

— Kaj ti nisem povedal, da je taka postava, da ne sme. Ne sme in ne sme. Oba bi zapri, o ti prmojduš...

Nisem in nisem mu mogel dopovedati, da bi v takem slučaju naše ostanke z lopatami pobirali s tal, o ti prmojduš...

MUSSOLINIJEV ODGOVOR

Ko je Anglija svetovala Mussoliniju, naj drži roke proč od Abesinije, ji je Mussolini odgovoril. V njegovem odgovoru je strahovita in žalostna resnica.

— Mi bomo dobesedno posnemali tiste, od katerih smo se učili — je grmel italijanski ministrski predsednik v jokom, predno so se odpeljali proti Afriki.

— Pokazali so nam, da ni treba nikdar vpoštevati svetovnega mnenja, ko je treba graditi ali braniti kraljestvo.

Mi smo zadnji, ki bi odobrvali Mussolinijevo početje, toda v tem slučaju je možak resnico povedal. Na kakšen način si je pridobila Anglija Indijo? Kako si je zajamčila levji delež na istem afriškem ozemlju, iz katerega skuša sedaj Italija iztrgati precejšen kos?

Kako bi bil sicer nastal mogočen angleški imperij? Babilonska, grška, rimska, mongolska, španska, nizozemska, ruska, nemška in francoska država in celo Združene države so bile zgrajene na tistem, kar so hotele imeti. Enostavno so vzele, baš kot so jemali Angleži in kot skuša sedaj vzeti Italija.

Najbolj žalostno pri tem je pa, da je še danes veljavno isto načelo kot je bilo veljavno nekoč.

Med vodilnimi svetovnimi silami so štiri dožleveno nasičene.

Amerika, Anglija, Rusija in Francija imajo vse ozemlje, ki ga hočejo imeti.

Druge tri — Italija, Nemčija in Japonska — žele več prostora in si ga skušajo pridobiti.

Zavzemajo pač stališče, da jim ne bo na poti niti svetovno mnenje, niti Liga narodov ali kakšna druga ustanova.

Danes, kakor tudi v preteklosti, jih ne more zadržati nič drugega kot sila.

Marsikdo je upal in domneval, da bo svetovna vojna izpametovala človeštvo.

Mislili smo, da se bodo enkrat uresničile Wilsonove sanje o razorožitvi ter da bodo močni in slabotni narodi v miru živeli drug poleg drugega.

Toda napredek sveta v smeri proti civilizaciji smo precejnevali.

Obljuba, da bo šlo vse lepo in gladko, je bila obljuba bolnega človeka.

Zdaj, ko so rane nekoliko zaceljene, postaja drzen kot je bil nekoč.

Umrl je mož ... Lazar Anton, bogat posestnik, gostilničar in trgovec v Breginju na Goriškem, ki je bil znan po vsej Sloveniji tostran in onstran meje. Mnogi znanci in prijatelji so ga spoštovali zaradi kremenitega značaja. V kobariškem Kotu je njegova smrt nenadomestljiva, ker so Kotarji izgubili moža, ki je pomagal svoji okolici s svojim gospodarskim znanjem in svetom in z denarjem, ki si ga je pridobil z lastno podjetnostjo.

Neuspela odisejada.

Jedva 15-letni Vračko Julij, Fersch Ivan ter Wochl Anton iz Eggenberga pri Grazu so se odločili, da pojdejo v svet. Brez vsake potne prtljage so jo odrinili kar bosi od doma in skozi šume preko meje v Jugoslavijo. Bili so kakor ptički, ki ne sejejo in ne žanjejo, pa vendar žive. Kjerkoli so potrkali, so dobili prigrizek in prispeli srečno do Zidanega mosta, kjer je orožništvo napravilo konec njihovega potovanja. Mladi potepuhi so bili s spremstvom poslani domov, kjer jih najbrže čaka nagrada v obliki šibe.

Vaška bitka.

V vasi Brestovec blizu Banja Luke je prišlo do krvavega spopada med kmeti. Med slehernoletno proslavo so se spopadli pijani kmetje in v spopad jih je poseglo 150. Pokali so revolverji, bliskali so se noži in padalo je kamenje. — Orožniki so pretepače komaj ukrotili. Na bojišču je obležalo okrog 70 težje in lažje ranjenih kmetov. Oblasti so sklenile proslavo v bodoče prepovedati.

Brezposelnost med ženskami.

Pa statističnih podatkih javnih borz dela je bilo v Jugoslaviji 1. maja 3954 brezposelnih žensk, in sicer v Zagrebu 980, v Splitu 43, v Beogradu 314, v Ljubljani 129, v Sarajevu 170, v Novem Sadu pa 403. Toliko jih je namreč iskalo zaposlitve na borzah dela. Zanimivo je, da je največ brezposelnih žensk v Ljubljani. Največja brezposelnost žensk vlada v oblačilni industriji, pa tudi služkinj je mnogo brezposelnih.

Strahovit dvojni umor v Zagrebu.

Uboji in umori so se začeli v Jugoslaviji tako množiti, da bo treba nekaj ukreniti, da se zločinstvo zajezi. Dočim razburja javnost strahoten dvojni umor v Dobruvcah pri Metliki, stoji zagrebška javnost pod vtisom groznega dvojnega u-

MADŽARSKI PREMORGARJI ZMAGALI

Budimpešta, Madžarska, 19. junija. — Najdaljša in največja premorgarska stavka je bila lausko leto v oktobru v Pecu, ko je v rovih pričelo gladovno stavko 1200 rudarjev. Stavka se je pričela 11. oktobra in je bila končana 16. oktobra, ko je družba premorgarjem zvisala plače.

POZDRAV!

Rojakom, ki nameravajo potovati v stari kraj, toplo priporočam potniški oddelek "Glasa Naroda". Jaz sem bil izborni postrežen in upam, da bo tudi vsakdo, ki se bo poslužil tega poštenega slovenskega podjetja. Pozdravljam vse svoje prijatelje v Detroit. Odpotujem s parnikom "Berengaria" na kratek oddih v staro domovino v ribniško dolino. Nasvidenje!

Joe Tanko.

DENARNE POSILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.75	Din. 100	Za \$ 9.35	Lir 100
\$ 5.25	Din. 200	\$18.70	Lir 200
\$ 7.30	Din. 300	\$28.05	Lir 300
\$11.75	Din. 500	\$42.40	Lir 500
\$23.50	Din. 1000	\$84.80	Lir 1000
\$47.00	Din. 2000	\$169.60	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Na izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.— morate plačati	\$ 5.75
\$10.—	\$10.50
\$15.—	\$15.75
\$20.—	\$21.00
\$25.—	\$26.25
\$30.—	\$31.50
\$35.—	\$36.75
\$40.—	\$42.00

Prejemniki dobijo v starem kraju izplačilo v dolarjih.
 Največ nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristajajoče \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 "Glas Naroda"
 215 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo

ENGLISH-SLOVENE READER

STANE SANO

\$2

Naročite ga pri —

KNJIGARNI "GLAS NARODA"
 215 WEST 18th STREET, New York City.

ONE, KI NAMERAVAJO POTOVATI TO POLETJE V DOMOVINO, OPOZARJAMO,

da nam že vsaj par tednov prej naznanijo, da jim lahko zajamčimo na parnikih dobre prostore. To poletje je naval potnikov v Evropo naravnost ogromen. Na nekaterih parnikih so prostori že za par voženj vnaprej oddani. Če hočete imeti dobro kabino, pišite torej pravočasno.

POTNIŠKI ODDELEK "GLAS NARODA"
 216 West 18th Street New York City

KRATKA DNEVNA ZGODBA

OJ, CERKNICA, POZDRAVLJENA

Sredi življenja, ki se prehitava, sredi vrtnice prometa in pa zaradi tujih krajev, mest in daljnih pokrajin mi uhajaš iz spomina... Zgodi se pa včasih, da pride ura, ali samo bežen trenutek, ko stojiš pred mano ti, kraj pod Slivnico ob Javorniku, in takrat ga ni kraja lepšega od tebe, Cerknica... takrat vem, da spadam k tebi, ob takem tihem trenutku... Zakaj? Tam, človek božji, kjer je tekla tvoja prva, lepa, za vestna in čista mladost — tam najdeš kasneje sproščenje od more sedanjosti in več: takrat, tam sem bil mlad in v srečo nisi pričakovanja ni bilo, niti slutnje...

Tam so živeli... da, to je beseda, ki spominja na začetek pravljice, nečesa, kar ni bilo res, kajti izgubil sem vse vezi, in lokalno obeležje tvoje, Cerknica, je ostalo zame prav takšno, kakršno je bilo pred, no recimo samo: pred leti... Pa so mi povedali, da imajo zdaj v tej Cerknici elektriko in avtobusni promet, pevska društva, in igrajo "Pasijon" in imajo vrh vsega "plehmuziko". Oj, vsega tega takrat se ni bilo, vsega tega se ni v mojem spominu...

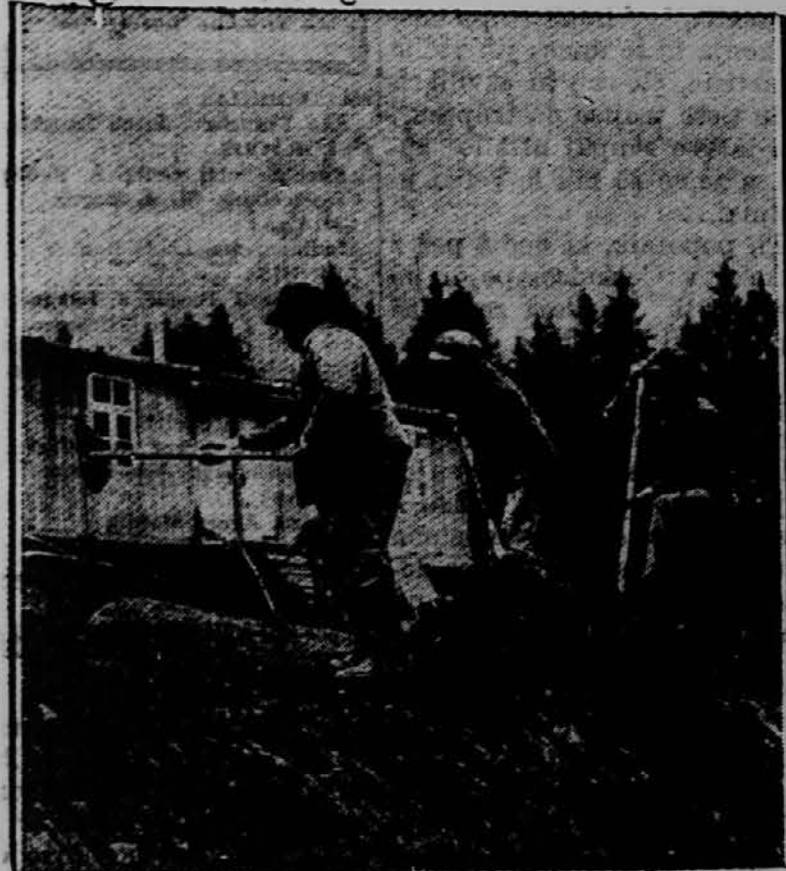
Moja Cerknica! Kaj je to? To je cerkev in lipa in Žumrov hotel in šola z vrtem in skedenj Hrenove France, kjer sem se pogovarjal kot otrok z Gospodom Bogom skozi odprto grčo. Potem je Cerknica še Strletov France iz Dolenje vasi, manevri poleti, Milavčeva žaga in Loško. Cerknica je na posled še "Velika in Mala gasa" in dva tabora iz turških časov — in Žumrova kočija, ki me je vozila z Rakeka domov na počitnice. Kaj hočete se več?... In vse to je tako lepo, tako prekrasno, da se skriva Place de la Concorde in Krenel in Piazza d'Espagna...

ne dobiš kar tako: da je svet lep in prekrasen... Tam je živel in končal slavni in vendar neznani slovenski junak in velik optimist Jerala, sodnik in poet dobre jedlače in pijače... Po izdatni večerji je z levo roko pohrustal še celo večeno raeo s primernimi dodatki in jo odgovarjajoče zalil, kot plavajočemu bitju pri tle. Vse skupaj pa je sprejel v primerno posodo 150 kil... A ker smo že pri utežih, najlažji je bil dekan, simpatični mož Kunstelj — pa tudi tretji je še živel v Cerknici, obilen in težak — ta pa je bil moje blagorodne viteške žlahte... In vsa ta trojica ni imela para po vsej Notranjski, in ob nedeljah popoldne ga ni bilo v vsej cerkniški dolini furmana, ki bi se jih bil upal pripeljati vse naenkrat v Begunje k Strgulcu... Da, da... Jerala sodnik in Kunstelj dekan in ti, očka — zdaj imajo nebeške kuharice z vami križe in težave... Pa kelnarice tudi...

Spomin sem! Kdo je poznal dolgega, dobrodušnega Šego? Opravljal je poleg drugih imenitnih funkcij tudi posled neizprosne pravičnosti — službo profosa... Z njegovim imenom v zvezi se mora imenovati familija Risov... Gori nad trgom pri Sv. Roku so domovali, lovili psi in uživali sloves-prav posebne sorte... Pa je najstarejši, Jaka po imenu, prišel v konflikt s paragrafi, pa ga je Šega sprejel pod svoje okrilje. Bilo je pa pozimi, pred Silvestrovim večerom... in v tej lepi noči se je zahotel Jakcu svobode, družbe okoli slovesu leta, pa je ubral skozi okno iz hladnega, nepriljudnega lokala... Vse to je popolnoma razumljivo, razumljivo pa ni, da je bila prva misel Jakčeva, ko je bil spet na svobodi, da je kupil razglednico s prasičkom ali podkov in voščil gospodu Šegi: "Srečno in veselo Novo leto Vam želi vdani Jakob Ris." To ni v navadi in priča o dobri vzgoji in mehkem sreču... Da, da, tudi taki so živeli v Cerknici, v tej Cerknici, o kateri je rekel hudobni jezik, da se reče "Cerknica pri Rakeku" po nemško "Krepiendorf pri Krebslein"... To

KAKO SE GRADI "NOVA NEMCIJA"

A to še dolgo ni vse...! Tam so živeli ljudje v tej Cerknici, prekrasni, nepozabni... Da, res!... Tam je bil, da pričnem pri nekem, recimo — stari Windisch... marinar k. u. k. kanclist in basist... basso profundo... Ko je stopil iz hiše ga je bilo čuti že na drugem koncu trga, od Šerkove Žage do Homolčeve delavnice... Imel je knjige, ki so bile za nas otroke knjige vseh knjig in so govorile o tujih deželah cnkraj sedmerih morij, o lju-dožerih, o fregatah, o kapitanih v zlatih uniformah in o Singalezu Melhioru, ki je bil hump in baraba "und betruengt wo er betruengen kann" — tako je stalo v knji... Ako je pričel stari Windisch pripovedovati o svojem 12-letnem marinarstvu, smo ga poslušali otroci in odrasli z velikimi očmi. Mogoče — ni izključeno, da je včasih brodil v sferah fantazije. O, že mogoče, jaz bi danes dejal celo, da je zagotovo, — nič zato, velik mož je bil vendarle... Od njega imam prvo spominanje nečesa, česar

Hitlerjeva vlada je preskrbela velikemu delu nezaposlenih delo pri gradnji cest. Slika je bila posneta visoko v bavar-skih Alpah. Ceste bodo služile v prvi vrsti avtomobilskemu prometu, pa tudi v slučaju vojne bodo prišle Nemčiji prav.

NEWYORŠKI PABERKI

Mr. Avgust Jakopič iz Danbury, Conn., nas je po dolgem času prišel obiskat za par dni v New York.

Znano je, da so skoro vsi naši pikniki enaki. Ampak tisti, ki so ga zadnje nedelje privedli brooklynski tamburaši, je bil pa precej drugačen; drugačen tudi v tem oziru, da je bil dobro obiskan. Za ples je igrala ameriška godba (jazz band), pri kateri svira berdo tamburaš Mr. John Klun, kar se dobro sliši. Pevski zbor "Slovan" je zapel "Buči morje adrijansko" s spremstvom tamburaškega zbora, kar je bilo tudi nekaj novega.

To nedeljo ima pa društvo "Domovina" v Emerald parku tudi svoj piknik, ki bo imela gotovo nekaj posebnega. Društvo "Domovina" se pripravljajo za cerkveni koncert, ki ga bo imela enkrat v jeseni v prid slovenski cerkvi. Ta koncert pod vodstvom Mr. Antona Šubeljna bo nekaj posebnega kakor je meni do sedaj znano. "Knights of Trinity" se pripravljajo na izlet z busom k jezeru Roconcoma na Long Island.

Peter Zgaga je bil zadnja dva tedna na dopustu, česar bi nihče ne slutil, ker je njegova kolona vseno vsak dan izhajala v listu.

Mini Šuster, katero je mati poslala na okrevanje v otroški dom zunaj New Yorka, se je zadnji četrtek vrnila spočita k svoji materi nazaj (Mrs. Mary Šuster, 92 First Avenue, N. Y. City).

Na 57 St. Mark's Place, N. Y. City, je bil zadnje soboto velik požar, kakor veste že iz raznih listov. Ogenj je uničil "The Mansion", kjer so imeli dvorane za vsakovrstne prireditve. Tristo oseb se je udeleževalo ženitovanske gostije, ko naenkrat proti polnoči izbruhne ogenj. Eden je zgorel, trideset pa je bilo opečenih, izmed katerih je doslej že pet umrlo. Za pravi vzrok se ne ve, ker vsako drugače govori, ko bom kaj gotovega zvedel, bom pa poročal.

"Cirilovo nedeljo" bomo praznovali 7. julija namesto 30. junija, kakor je bilo prvotno sporočeno.

J. W. Koprivšek, Jr.

MLINSKI KAMEN REŠITELJ

Čuden slučaj je te dni v bližini Giessena na Nemškem preprečil strašen zločin.

Stari mlinar Gustav Lohr iz okolice imenovanega mesta je rano z jutraj stopil v mlin in odkril v njem čedečega človeka, ki sta mu bili obe roki pod šest stotov težkim mlinskim kammom. Ker so bili ljudje v mlinu presibki, da bi sami odmaknili kamen, so poklicali druge na pomoč. Prišla sta med drugimi dva orožnika in zdravnik. Z združenimi močmi so kamen odvalili in tuja spravila v bolnišnico. Obe roki sta bili tako zmečkani, da so ju morali tu odrezati.

Ko je bil mož tako daleč, da so ga lahko zaslišali, so zvedeli iz njegovih ust strašno zgodbo. On, ki je bivši mornar, in neki njegov prijatelj sta se dogovorila, da ponoči vdreta v mlinarjevo hišo in zadavita mlinarja ter njegovo staro ženo z žico, ki jo je ponesročeneec imel še pri sebi v žepu. Že popoldne sta bila v hiši, da bi malo pogledala, kako bi prišla vanjo in kaj bi uropala. Ponoči sta se vrnila v mlin in sta hotela iz njega v hišo. Pri tem je mornarjev tovariš v temi zadel v mlinski kamen, ki se prevrnil in potegnil mornarja s seboj in mu zmečkal roki. V grozi je pajdaš pobegnil. Ko ozdravi, bo moral s svojim pajdašem še pred sodnika.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Znanstveni in... Poučni Spisi

- BODOČI DRŽAVLJANI naj naroče knjižico "How to become a citizen of the United States". Cena 50
BREZPOSELNIŠTVO IN PROBLEMI SKREBTVA ZA BREZPOSELNE. 75 strani. Cena 35
BOJ NALEZLJIVIM BOLEZINIM. Spisal dr. Jos. Tičar. 155 strani. Cena 75
CERKNIŠKO JEZERO IN OKOLICA. Spisal M. Kabaj. Trda vez. 75 strani. Cena 1.20
DENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani. Cena 80
DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK. Spisal Franjo Dolar. 8 slikami. 278 strani. Cena 1.25
DOMAČI VRT. Spisal M. Humek. 234 str. Cena Splošno vrtnarstvo; posebno vrtnarstvo; sadno drevje; kako vrt krasi; navodila za sobne rastline. 102 slike.
DOMAČI ZDRAVNIK. Spisal S. Kneipp. 240 str. Trda vez. Cena 1.50
DO ORHIDA DO BITOLJA. 166 strani. Cena 70
GOVEDOREJA. Spisal R. Legvart. 143 strani. 8 slikami. Cena 1.50
GOSPODINJSTVO. Spisala S. M. Purgal. 8 slikami. 236 strani. Cena 1.20
GRŠKA MITOLOGIJA. 311 strani. Cena 1.00
IZ TAJNOSTI PRIRODE. 83 strani. Cena 50
IZBRANI SPISI ZA MLADINO. Spisal Franc Lovstik. 220 strani. Cena 90
JUGOSLAVIJA. Spisal Anton Melik. Prvi in drugi del obsegata 221 strani.
KRATKA SRBSKA GRAMATIKA. 68 strani. Cena 30
KNJIGA O LEFEM VEJENJU. (Urbani). Vez. 1.25
KNJIGA O DOSTOJNEM VEJENJU. 111 str. Cena 50
KUBIČNA RAČUNICA. Trda vez. 144 str. Cena Navodila za izračunavanje okroglega, rezane-ga in tesnega lesa.
LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI. poezije. 306 str. Cena 70
LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI. 332 strani. Cena V teh treh knjigah je zbrano vse književno delo našega velikega kritika, pesnika, pisatelja in jezikoslova.
LIBERALIZEM. Spisal V. Hobhouse. 126 str. Politična študija, ki nazorno prikazuje smer-nice nekoč tako važne angleške politične stranke.
MISTERIJ DUŠE. Spisal dr. Franc Goestl. — 275 strani. Cena 1.00
MATERIJA IN ENERGIJA. Spisal dr. Lavo Čermelj. 8 slikami. 190 strani. Cena 1.25
NASVETI ZA HIŠO IN DOM. 410 strani. Cena 1.00
NAROD, KI IZUMIRA. 101 strani. Cena 40
NAJVEČJI SPISOVNIK. 150 strani. Cena.... 25
NAŠA PRVA KNJIGA. Spisal Pavel Fiere. 60 strani. Trda vez. Cena 75
NOVA VELIKA ARABSKA SANJSKA KNJIGA 291 strani. Cena 1.50
OJAČEN BETON. 123 strani. Vezano. Cena... Učna knjiga s slikami za stavbne obrtnike.
OB 50-LETNICI DR. JANEZA EV. KREKA — 94 strani. Cena 25
OBEITNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez... 2.50

Mož v ognjeni peči

Roman iz življenja

Za "Glas Naroda" priredil: I. H.

36

Zaler našče svojo črno bahijo.

Dija je nekoliko zapletene narave, — pravi Zaler, — in je ni mogoče lahko razumeti. Moramo pa tudi računati s tem, da se sploh ne bo poročila. Potem seveda ostane tukaj in ti bo dobra tovarišica, dokler sam nekega dne ne zleže v zakonski jarem. Kaj bo napravila potem, — e, za Boga, zaradi tega si danes ne bova belila glave. Dal ji bom dostojno premoženje v gotovini in potem naj dela ž njim, kar hoče — po samostanu ne bo hrepenela kot Manuela Raventos. Na farmi, na tem kosu zemlje, ki jo je nek Zaler iztrgal iz kreppljev pragozda, mora tudi v bodoče biti gospodar Zaler, sin in vnuk onih, ki so ustvarili to zemljo. S tem pa bo tudi končano moje neumorno delo: na naši novi domači zemlji naj zraste nova industrija.

To reče s povzdignjenim glasom, dolgo potegne cigaro ter z nižjim glasom prične trgovski razgovor:

— Pripravljen sem žrtvovati svoje premoženje za dobro stvar, v katero verujem, toda pod pogojem, da midva, ti v imenu svoje tvrde in jaz, najdeva primerno podlago za skupno delovanje. To je pa že nastalo s priznanjem, da si ti moj sin in dedič. Sestavi bom oporoko, ki je ni mogoče ovreči, nato bova sklenila pogodbo, čije podrobnosti bodo natančno dogovorjene in jo bo tudi notar potrdil. Za sedaj želim svojo namero razložiti samo v večjih potezah. Tvoja iznajdba nama omogočuje, da moreva vladat v Sao Paulo in v Rio staviti trdne predloge in sicer najprej z ustanovitvijo družbe za uveljavljanje patenta, pri kateri pa mora Brazilija imeti prednost. Mogočna mehanična industrijska sila še tukaj še ni tako razvila, kot pa to zahteva bogastvo dežele, ali pa kakor v državi Minas Geraes, kjer prevladuje angleški kapital. Za naš kot se sploh od sedaj še niso zmenili in četudi sem za izboljšanje potov po suhem in po morju žrtvovali že velike vsote — so vendarle bile samo kaplje na razbeljenem kamnu. Brez vladne pomoči ne pridemo nikamor. Sedaj nam bodo morali pomagati, kajti na zanemarjenem ozemlju bomo za nje skuhalo brazilsko jed.

Nehote se Pavel zgane. Mišice se tresajo v njegovem obrazu.

— Oče, — pravi, — ali pa ima tvoja želja enak korak s pametjo?

— Popolnoma, moj sin. Na razvoj dežele v zaledju so do danes komaj mislili. Sedaj pa bo postala središče industrije zvezne države. Sedaj imamo moč, ker je mogoče z najmanjšimi stroški doseči največje delo. Moji rudniki so do sedaj dali samo surove snovi in moji plavži so topili rudo v surovo železo. To je bilo vsakdanje delo, ki se je komaj izplačalo, ker nam je pomanjkljivi odvoz vezal roke. Reka Ribeira mora biti narejena plovna saj do meje Sao Paulo, samo njeni izvirki se nahajajo v državi Parana. To pa ni najslabše; s čiščenjem peščenega brega do Iporange so že pogosto pričeli, toda so zaradi običajnih dolgov delo vedno opustili. Važnejši je nov kanal, ki bi reko vezal z morjem. Strokovne preiskave so dognale, da ga je mogoče najlažje izpeljati iz zaliva Paranagua. S tem bi bila cela dolina zvezana s prometom po morju. Seveda pa mora biti ves promet po reki in ob obrežju od temelja izpremenjen. In sedaj se zadnje: železniška proga iz Sao Paulo do Ribeire. Dolga bi bila približno dvestopetindvajset kilometrov in ne bi bilo treba premagati posebnih težkoč po pokrajini.

Pavel prikima. Nekaj sličnega so mu pripovedovali že inženirji.

Zaler se na svojem stolu nekoliko dvigne. Čez njegov razumni obraz se razlije sijaj duševne opojnosti, njegov glas postane bolj zvenec.

— Prosto morje in železnica — pravi dalje, — so zveze. Ako so odstranjene meje, ki nam zapirajo svet, potem mora Ribeira postati industrijsko središče Brazilije. Na naši zemlji se bo železo predelovalo v jeklo v valjnih oddelkih in topilnicah bo jeklo dobivalo svojo popolno obliko. Na naši zemlji, Rolf, raste ruda in na naši zemlji mora biti izdelan do zadnje popolnosti, do končnega cilja: da bomo izdelovali stroje, gradili železniške lokomotive in vozove, ladje in vojne potrebščine. Mogočna železna tovarna sredi Brazilije — to je, kar hočem. In če za vse to moje življenje ne zadostuje, ti si moj naslednik!

Pavel čuti: mož ni bil sanjač, ni se igral z domišljijami in če je njegova domišljija tudi podpirala njegovo delovno silo, se je to zgodilo samo vsled tega, ker so prišle nove misli pred njegovo duševno oko. Vse, kar je rekel, je bilo mogoče doseči. In vsa njegova želja je bila v tem, da gre nasproti novim osvovjtvam.

Pavel se ni mogel izogniti velikemu vplivu te navdušenosti. Ideja se je morala uresničiti, načrt je že bil izdelan. Facenda Germania bo postala središče Brazilije. In njen dedič — toda ne, Rolf je pravi dedič! Za Rolfa mora delati s svojim umom in s svojimi rokami. Na Rolfovo vlogo je bil vezan še dalje, dokler...

Na konec še ni bilo mogoče misliti in na razrešitev vseh zapletljajev, ako ni hotel podreti vseh upanj in pričakovanj.

Pavel si obriše z robcem znojne kaplje s čela.

— Občudujem te oče, — pravi. — V tebi še vedno kipi mladost, junaška potreba po delu in — kako bi se izrazil — živ idealizem, ki je tudi mene potegnil za seboj. Dobro tedaj — v tvojem smislu bova nadaljevala delo. Furmannovega privoljenja mi ni treba iskati, to nam je gotovo, kajti več: Pavel in jaz sva eno. Toda vseeno bi kazalo, da se ž njim popolnoma dogovorim.

— Brzojavi mu, da naj pride, — pravi Zaler.

— To je nemogoče, oče. Bolan je — bi že moral do njega v Italijo.

Zaler maha z desnico po zraku.

(Dalje prihodnjik.)

LJUBICO JE OBESIL

Celje, 6. junija.

Danes se je zagovarjal pred petčlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju 25-letni posestnik sin Martin Brezovnik iz Šmartnega ob Dreti v gornjegrajskem srezu, ki je bil obtožen, da je letos 10. marca v mraku na Šetejevem travniku tik gozda Homa v občini Bočni po zrelem preudarku in iz koristoljubja, da bi se rešil plačevanja preživnine za pričakovane otroka, usmrtil svojo ljubico, 20-letno delavko Heleno Repičevo iz Podtera, ki je bila ž njim že nad 8 mesecev noseča, s tem, da ji je nataknil na vrat zanko iz vrvi in obesil dekle ob smrekovo vejo.

Obešenko so našli 12. marca popoldne in obvestili o tem orožniško postajo v Goranem gradu. Orožniški podnarednik M. Latinovič je odšel v spremstvu treh moskih v mraku na mesto najdbe. Helena Repičeva je bila obešena z vrvo ob smreko nad prvo vejo v višini 170 cm od tal. Vrv je bila ovita štirikrat okrog debla nad prvo vejo, tako da je bil zadnji konec zataknen skozi prvi ovoj, zanka, ki je zadržala vrat, pa je visel pol metra pod vejo. Truplo je viselo ob deblu in se z nogami dotikalo tal, tako da sta bili kolena le kakih 5 cm nad zemljo. Smreka je bila ob veji in ob strani, kjer je viselo truplo precej obdrnjena. Sprva so mislili, da gre za samomor. Na podlagi orožniških poizvedb pa je nastal nujen sum, da je Repičeva umrla nasilne smrti in da jo je usmrtil njen prejšnji ljubimec Martin Brezovnik.

Helena Repičeva je v lanskem poletju služila kot dekla pri posestniku Antonu Zajcu v Šmartnem ob Dreti. Tam se je seznanila s sosedovim sinom Martinom Brezovnikom. Med njima je prišlo do intimnega razmerja. Ko je Repičeva spoznala, da je noseča, je zapustila službo in se vrnila k svoji materi v Podter.

Okrog Novega leta je obvestila Brezovnika s pismono, ki ga je v njenem imenu napisal Alojz Arnič, ker je bila sama nepismena, da se z njim počuti mater. V drugi polovici meseca februarja je prejela pismo brez podpisa z vabilom, naj pride 24. februarja popoldne na sestanek na cesti pri Radmirju. Repičeva se je določenega dne na tej cesti setala z Brezovnikom. Repičeva je pozneje povedala, da jo je Brezovnik povabil na sestanek za nedeljo 10. marca in ji obljubil, da ji bo prinesel denar za bolnišnico. Naročil ji je, naj se odpravi od doma ob 16. in naj ga počaka v gozdu v Homu pri takozvanih Cigonah. Zabičal ji je, da ne sme o tem sestanku nikomur ničesar izdati. Repičeva se je 10. mar-

ca odpravila na sestanek. Nekaj časa se je sprehajala po določeni cesti. Med 18. in 19. je stopila v stanovanje delavke Jožefe Ugovškove in ostala tam kakih pet minut. Na vprašanje, čemu hodi tako pozno okrog, je odgovorila, da čaka na mater, ki je šla v Podhom. Repičeva je nato odšla in nato zavila proto banovinski cesti in Cigonam. Od tega trenutka je niso več videli. Repičeva je bila to popoldne dobre razpoložena in ni kazala nikake razburjenosti.

Martin Brezovnik je usodnega dne popoldne odšel v Cajnerjevo gostilno, potem pa v Purnatovo gostilno v Šmartnem ob Dreti, kjer se je z dveh posestnikov iz Bočne pogajal zaradi menjave konj. Ob 17.30 so vsi trije odšli iz gostilne. Pri šoli jih je dohitel tovarni avtomobil, s katerim so se vsi trije peljali v Bočno, kjer so pogledali konje in napravili kupčijo. Okrog 18. je Brezovnik izjavil, da se mu mudi domov, ker so doma bolni in je odšel. Odpravil pa se ni v Šmartno po bližnji poti, marveč je krenil proti Otoku, kjer vodi pot naravnost na kraj sestanka. Brezovnikovi svoji so izpovedali orožniško, da se je vrnil domov med 20. in 21., pri razpravi pa so izjavili, da se je vrnil kmalu po 19., ko so bili pri molitvi. Najkrajša pot iz Bočne na mesto sestanka znaša po izpovedi orožniškega komandirja Mekinde 52 minut, pot od kraja sestanka do Brezovnikovega doma pa 45 minut. Če se hoja pospeši, se lahko vsa pot skrajša za 30 minut.

Obdolženec zanika očitano mu krivdo in pravi, da se 24. februarja ni sestel z Repičevo, četudi jo je povabil na sestanek, in da je za 10. marca ni pozval na drugi sestanek. Pravi, da se je usodnega dne napotil iz Bočne proti Otoku, kjer je hotel še obiskati svojo sestro ki je na Otoku poročena. Spotoma pa se je premislil in se pred Otokom napotil proti domu, kamor je prispel okrog 19.

Razprava je potekla pod vodstvom predsednika okrožnega sodišča dr. Vidoviča, votanti so bili Tiller, dr. Dolničar, Radej in Detiček, obtožbo je zastopal namestnik drž. tožila dr. Albin Juhart, obtožena je zagovarjal odvjetnik dr. Rosina iz Gornjega grada.

Razpravna dvorana je bila ves dan nabito polna, med poslušalci je bilo zelo mnogo ljudi iz gornjegrajskega sreza. Ob 12.15 je bilo zasliševanje prič prekinjeno in se je nadaljevalo ob 14. Zaslišanih je bilo bližje 30 prič, ki pa niso povedale skoro nič novega. Obremenitveno za obtožena sta v glavnem izpovedala samo oba orožnika.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Po zaslišanju prič je predsednik dr. Vidovič čital dokazno gradivo. Domača občina in šola sta dali zelo ugodne izjave o obtožencu. Sledil je govor državnega tožila, ki je predlagal obsodbo v smislu obtožnice. Zagovornik je predlagal oprostitev, odnosno oglead na kraju zločina, kar je pa senat odklonil.

Senat se je nato umaknil k posvetovanju, ki je trajalo dobrih 20 minut. Ob 17. je predsednik v nabito polni dvorani ob grobni tišini razglasil sodbo, s katero je spoznal Martina Brezovnika krivega umora in ga je obsodil na došmrtno ječo, trajno izgubo častnih pravic; povračilo stroškov kazenskega postopanja in izvrševanja kazni, povračilo povprečnine 3000 Din in naplačilo pogrebnih stroškov 800 dinarjev. Obtožence je obsodilo mirno sprejel in izjavil, da kazni ne more sprejeti. Zagovornik je prijavil revizijo in priziv.

OJ, CERKNICA POZDRAVLJENA

prav gotovo pride 3 in 25 in 76, pa bo terna... Da, to je bilo v Werljevih štacuni, nasproti katere je bil vrt, kjer so zvečer sedeli gospodje, pili vino in modrovali, ali bodo zmagali Buri ali Angleži ali general Kuropatkin ali Nogi... Mi smrčkavci smo bili za Bure in za Kuropatkina. Zadaji, na gredicah vrta pa so evele rože, rjegovane od domače gospodije... divne rože, vsa ljubezen jih je copila...

Stara, rumena pošta je vozila z Rakeka do Zagorjanovih in od tam v Lož in Stari trg in nazaj, nepretrgoma, dvakrat na dan, leto za letom. Na kozlu pa je sedel moj prijatelj, stari postiljon Johan, in me vzel včasih malo s seboj... Da, pošta... ni je več, ne Jolana in ne loterije, v katero je stavil vsak ponedeljek groš.

Poleg jezera je imela Cerknica včasih še druge slučajne sencazeje... a to le včasih... Bili so to poletni manevri in so igrali vsak večer na trgu solčarske bande, ali pa je bil potujoč cirkus, ki se mu je rekla včasih "Fumagali", včasih pa "Zavatl"... Imeli so po enega konja in še danes jih vidim te artiste, clowne in ekvilibriste in tisto trojico na trapezu... morda vse skupaj ni bilo zanič, a zame so bili le veliki umetniki...

Ti, popotnik, ki hodiš peš z Rakeka v Cerknico, pojdi po Stari poti. Na levi zagledaš kapelico, ki je obdana od dveh lip — to je grob neznanega vojaka... tako pravi zgodba... grob francoskega grenadirja... Od kapelice zavij na desno in pojdi preko livad na Loško k razvalinam starega samostana in od tam jo poglej, to lepo dolino, in jo lepo pozdravi od starega Osta.

GOVERNER ČAHARJA Odstavljen

Tientsin, Kitajaka, 19. jun. Kitajska vlada je zopet ustrela japonskim zahtevam ter je odstavila gubernerja province Čahar generala Sung Čejuana ter je ukazala, da kitajska 132. divizija izprazni Čahar.

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 215 WEST 15th STREET NEW YORK, N. Y. PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

Table with shipping schedules for JUNIJA, JULIJA, and AVGUST, listing destinations like Manhattan, Havre, and Bremen.

JULIJ JE NAJBOLJŠI MESEC ZA POTOVANJE V STARO DOMOVINO "NORMANDIE" (79.280 TON — DOLG 1029 ČEVLJEV) RI ODPLEJE IZ NEW YORKA 10. JULIJA in 31. JULIJA

VAŽNO ZA NAROČNIKE... Poleg naslova je razvidno kdaj imate plačano naročnino... LAUSANSKA POGODBA NEVELJAVNA London, Anglija, 19. junija. Fin. minister Neville Chamberlain je v poslanski zbornici naznanil, da zavezniki v svetovni vojni ne morejo odobriti lausanskega sporazuma...

DEMONSTRACIJE PROTI VOJNI

Na Spominski dan so se vršile v New Yorku velike parade, ki pa niso bile vse istega značaja. Na sliki vidite skupino šolske mladosti, ki z napismi protestira proti vojni in proti onim, ki bi rali pahnili deželo v vojno.